

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/162/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414213166
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4414213166.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležalovej, v právnej veci žalobcu: Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. D., C. XX, zastúpený advokátom Mgr. Ladislavom Polomom, Nové Zámky, Turecká 24, IČO: 42 130 204, proti žalovaným: 1. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, 2. Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, o zaplatenie 9.804,51 eura ako náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom, na odvolanie žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu v Nových Zámkoch zo dňa 12.07.2019, č. k. 5C/149/2014-279, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach vo výroku II., III. z r u š u j e a vec mu v týchto častiach vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol, žalovaného v 2. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi 9.804,51 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaného v 2. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému v 1. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal pôvodne voči žalovanému v 1. rade náhrady škody v sume 9.804,51 eura, ako náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorého nesprávneho úradného postupu sa mal dopustiť súdny exekútor Q.. Z. M., ktorý v dôsledku viacerých pochybení na jeho strane zmaril schválenie príklepu zo dňa 06.07.2009 na dražbe nehnuteľností, zostal nečinný a jeho pohľadávku nevymohol. Uviedol, že ak by postupoval exekútor správne a exekúciu nehnuteľnosti vykonal v roku 2009, jeho pohľadávka by bez akýchkoľvek pochybností bola uspokojená. V priebehu konania súd uznesením zo dňa 01.04.2015 č. k. 5C/149/2014-74 pripustil, aby na strane žalovaného ako ďalší účastník vstúpil do konania ako žalovaný v 2. rade Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Oboznámil sa so spisom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14Er/400/2005, kde súdny exekútor Q.. K. na základe výzvy súdu oznámil, že v čase preberania exekučnej agendy súdneho exekútora JUDr. Z. M. sa originál spisu v sídle exekútorskeho úradu nenachádzal a v konaní nie je možné pokračovať a z týchto dôvodov doposiaľ konanie eviduje ako neukončené. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1 písm. d/ a ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. ako aj ust. § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2 a § 19 ods. 1 prvá veta zák. č. 514/2003 Z. z. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že platobným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9Ro/49/04 zo dňa 03.02.2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 05.03.2005 bola žalovanej T. B. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 100.000 Sk a úroky z omeškania vo výške 5,5% ročne od 29.08.2002 do zaplatenia a tiež trovy konania v sume 12.556 Sk. Na základe exekučného titulu bol zo strany žalobcu podaný návrh na vykonanie exekúcie dňa 15.04.2005 a Okresný súd Nové Zámky udelil súdnemu exekútorovi Q.. Z. M. poverenie na vykonanie exekúcie dňa 26.04.2005. Poverený exekútor vykonal dňa 06.07.2009 dražbu nehnuteľností. Súdu bol predložený návrh na schválenie príklepu,

príčom konajúci súd uznesením zo dňa 02.10.2009 č. k. 14Er/400/2005-14 neschválil príklep udelený súdnym exekútorom, keď na udelenie príklepu a jeho schválenie neboli splnené zákonné podmienky. Mal za to, že k neschváleniu príklepu došlo z dôvodu nesprávneho postupu konajúceho súdneho exekútora. Tiež mal za preukázané, že žalobca uniesol dôkazné bremeno preukázal vznik škody, pričom táto škoda pozostáva zo sumy istiny 3.319,39 eura, ktorá bola predmetom exekúcie, trov konania v sume 416,78 eur a kapitalizovaných úrokov z omeškania v sume 6.068,34 eura. Mal za to, že uvedená škoda žalobcovi vznikla, keďže exekučné konanie z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekútora nebolo doposiaľ ukončené, pričom v exekúcii nie je možné pokračovať a preto je možné konštatovať, že exekúcia ani nebude ukončená tak, aby došlo k vymoženiu sumy, ktorá je predmetom exekúcie. Čo sa týka pasívnej legitímácie žalovaného mal za to, že právny zástupca žalobcu po podaní žaloby označil za žalovaného Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Preto žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol, keďže v danom prípade nebola daná jeho pasívna legitímácia, pretože pasívne legitimovaným je podľa ust. § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. štát, t. j. Slovenská republika. Mal za to, že žaloba bola podaná včas v trojročnej premičacej dobe podľa § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., keďže žalobca sa o škodu dozvedel dňa 02.04.2012, keď mu bolo doručené oznámenie spoločnosti Dražby a aukcie s. r. o., v ktorom bolo uvedené, že nehnuteľnosti boli vydražené za 10.000 eur, pričom táto suma nepostačovala ani na pokrytie pohľadávky navrhovateľa dražby. Tiež bola splnená podmienka predbežného prerokovania nároku na náhradu škody podľa § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. Bola preukázaná aj ďalšia podmienka pre priznanie nároku na náhradu škody a to príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom povereného súdneho exekútora, ktorý nepostupoval pri dražbe v súlade so zákonom a tak zmaril účel dražby, ktorej výsledkom malo byť speňaženie majetku povinného a uspokojenie pohľadávky žalobcu ako oprávneného. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a keďže bol žalobca v konaní voči žalovanému v 2. rade úspešný, súd mu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Tiež rozhodol o trovách konania vo vzťahu žalobcu k žalovanému v 1. rade a keďže v tomto konaní bol žalovaný v 1. rade úspešný, súd mu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote žalovaný v 2. rade a to vo výrokoch II. a III. rozsudku a žiadal, aby v tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu voči žalovanej v 2. rade zamietol, prípadne v týchto častiach rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie podáva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP) videl v tom, že rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť a nepresvedčivosť ako celku. Súd prvej inštancie sa v ňom nevysporiadal dostatočne s argumentom žalovanej v 2. rade, na základe ktorého zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu je daná len v prípade, ak v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátu sa právo voči dlžníkovi stalo fakticky nevymožiteľné a je vylúčené, aby bolo uspokojené iným spôsobom. V rozhodnutí neodôvodnil dostatočným spôsobom tak, aby mala strana v konaní relevantnú možnosť oboznámiť sa s príčinou vydania takého rozhodnutia. Takýto postup považuje za porušenie práva za spravodlivý proces. K vzniku škody poukázala na to ako jedného zo základných predpokladov zodpovednosti štátu platí, že v majetkových vzťahoch fyzických a právnických osôb štát nemôže byť univerzálnym ani singulárnym sukcesorom preberajúcim zodpovednosť za vzájomné záväzky tých osôb, pokiaľ je možné uspokojenie týchto záväzkov dosiahnuť inak. Pokiaľ existuje zákonná možnosť žalobcu vymôcť pohľadávku v exekučnom konaní, nie je možné si nárok uplatňovať v konaní o náhradu škody v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Poukázala na to, že exekučné konanie je stále evidované ako neukončené a teda žalobca si ako oprávnený aj v súčasnosti vymáha svoju pohľadávku voči povinným. Za tejto situácie si žalobca vymáhal rovnakú pohľadávku jednak v exekučnom konaní a rovnako aj v tomto konaní o náhradu škody, pričom ak by bol úspešný v oboch prípadoch, došlo by z jeho strany k bezdôvodnému obohateniu. Tým bol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP. Čo sa týka príčinnej súvislosti, medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť ten záver, ako vyvodil súd prvej inštancie. V danom prípade exekučný súd neschválil príklep udelený súdnym exekútorom, pretože na udelenie príklepu a jeho schválenie neboli splnené zákonné podmienky. Zo skutkového stavu vyplýva, že v čase začatia exekúcie boli uvedené nehnuteľnosti zaťažené záložným právom v prospech Slovenskej sporiteľne, ktorá mala na nehnuteľnostiach záložné právo v poradí prednostné pred žalobcom. Aj pri úspešnom priebehu dražby, v rámci exekučného konania, by bola pohľadávka žalobcu uspokojená až po uspokojení trov exekúcie a pohľadávky záložného veriteľa s predchádzajúcim súhlasom Slovenskej sporiteľne. Súd dospel k nesprávnemu záveru o existencii príčinnej súvislosti postupom súdneho exekútora pri výkone

dražby a vznikom žalobcom tvrdenej škody, pretože dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré nezodpovedajú obsahu súdom vykonaných dôkazov. Exekútorom pridelený príklep nebol schválený exekučným súdom najmä z dôvodu, že nehnuteľnosti uvedené v dražobnej vyhláske boli dražené v celosti, pričom však exekúcia nemohla byť vykonávaná predajom nehnuteľností v celosti, keďže povinná z exekučného titulu vlastnila len polovicu dražených nehnuteľností. Z tejto skutočnosti jednoznačne vyplýva, že v prípade, ak by bola dražba vykonaná zákonným spôsobom, t. j. predmetom dražby by bola len polovica nehnuteľnosti, dá sa prezumovať, že aj najvyššie podanie by bolo o 50% nižšie, t. j. maximálne približne 9.000 až 10.000 eur. Je viac ako zrejmé, že táto suma by po uspokojení trov exekúcie nepostačovala ani na pokrytie pohľadávky prednostného veriteľa. Na základe týchto faktov má za to, že primárnou príčinou žalobcom tvrdenej majetkovej škody bola nízka hodnota draženej nehnuteľnosti a nie nesprávny úradný postup exekútora. Z uvedeného vyplýva, že neexistuje priama bezprostredná a ničím neprerušená príčinná súvislosť medzi žalobcom namietaným nesprávnym úradným postupom exekútora pri výkone dražby a vznikom škody. Odôvodnenie príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody zo strany súdu v rozsudku je absolútne nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko sa sú v odôvodnení rozsudku nezaoberal dostatočne s preukázaním príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, čo napĺňa odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

3. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zák. č. 160/2015 Z. z. CSP účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f a h/ CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutých častiach medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 2. rade je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP a § 391 ods. 1 CSP).

6. Jednou z odvolacích námietok pritom však zásadnou bolo namietanie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je zmätočný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

7. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zaviniť svojim procesným postupom spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti, alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

8. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnený tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (čl. IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Odvolací súd preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie len vo výrokoch II. a III., keďže rozsudok vo výrokoch I. a IV. v dôsledku absencie odvolania nadobudol právoplatnosť. Z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Je potrebné dať za pravdu odvolateľovi, že závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. V odôvodnení rozsudku sú síce popísané stanoviská strán k veci a obsah vykonaných dôkazov, avšak absentuje súhrnné zistenie skutkového stavu a obsah hodnotenia vykonaných dôkazov. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s argumentom žalovanej v 2. rade, na základe ktorého zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu je daná len v prípade, ak k príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátu sa právo voči dlžníkovi stalo fakticky nevykonateľné a je vylúčené, aby bolo uspokojené iným spôsobom. Konštatoval, že podľa vyjadrenia súdneho exekútora JUDr. Q. K. ako náhradníka po JUDr. Z. M. vyplýva, že v exekúcii nie je možné pokračovať, keďže nemá k dispozícii spis JUDr. Z. M.. Avšak zároveň súdny exekútor konštatoval, že disponuje odpisom poverenia na vykonanie exekúcie odpisom exekučného titulu, odpisom návrhu na vykonanie exekúcie a odpisom uznesenia Okresného súdu Nové Zámky o neschválení príklepu pri dražbe nehnuteľností a zároveň konštatoval, že konanie eviduje ako neukončené. Súd prvej inštancie bez ďalšieho prevzal názor, že exekúcia nebude ukončená tak, aby došlo k vymoženiu sumy, ktorá je predmetom exekúcie. Takýto jeho záver považuje odvolací súd za predčasný. Ak súdny exekútor disponuje uvedenými listinnými dokladmi, zrejme mu nebude nič brániť v tom, aby ukončil exekúciu jedným zo zákonných spôsobov tak, ako mu ukladá exekučný poriadok. Nič však nemení na skutočnosti, že žalobca sa domáha náhrady škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ktorým sa súdny exekútor dopustil v exekučnom konaní. Zodpovednosť podľa zákona č. 514/2003 Z. z. za nezákonný alebo nesprávny postup výkonu verejnej moci majúca za následok škodu, má charakter občianskoprávnej zodpovednosti. Zák. č. 514/2003 Z. z. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, preto pokiaľ tento špeciálny zákon neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (§ 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.).

11. Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní, alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

12. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, ktorému bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.).

13. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je jeho objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť, ako to vyplýva z ust. § 3 ods. 2 zákona a je založený na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok:

- a/ nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b/ vznik škody,
- c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

14. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže.

15. Zákonomodarca v zákone č. 514/2003 Z. z. obdobne ako v pôvodnej právnej úprave zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, alebo jeho nesprávnym úradným postupom (zák. č. 58/1969 Zb.) neposkytol definíciu pojmu nesprávny úradný postup a len príkladmo uviedol, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno však nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu orgánu verejnej moci, resp. o porušenie účelu postupu orgánu verejnej moci, ktorý či už súvisí s rozhodovacou činnosťou alebo s ňou nesúvisí, nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pretože úradný postup nie je spravidla možné upraviť v právnom predpise do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať aj z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej orgán verejnej moci nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorene vydané rozhodnutie v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu verejnej moci alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote, alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Pokiaľ orgán verejnej moci zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za týmto účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti, či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu môže byť hodnotené len ako škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím a preto za nesprávny úradný postup nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že orgán verejnej moci pred svojim rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky pre jeho vydanie a v dôsledku toho je rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané neskôr v inej podobe, či za iných okolností (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/115/2010). V tomto smere možno tiež uviesť, že strana sporu, v ktorom bolo vydané príslušné rozhodnutie, môže namietať pochybenie orgánu štátu pri zisťovaní podkladov pre vydanie rozhodnutia alebo pri ich hodnotení v opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu, pričom orgán príslušný rozhodnúť o opravnom prostriedku následne posúdi, či došlo k namietanému pochybeniu. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jeden z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu, tento zodpovedá za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti s takýmto chybným postupom, teda ak je nesprávny postup orgánu verejnej moci zo vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

16. Zák. č. 514/2003 Z. z. bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 OZ) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá:

a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného,

b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch,

c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie predmetnej právnej veci je významné, že škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom.

17. Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zák. č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. Právna teória sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 5Cdo/126/2009, 6NCdo/11/2010 a 8Cdo/112/2017) dospel k záveru, že príčinná súvislosť je podstatným prvkom zodpovednosti skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede, teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody, vrátane jej rozsahu, následkom tejto príčiny. Nestačí iba podobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku,

a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha, či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná bola. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; a jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je, alebo nie je. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno závislo na neobmedzenej kauzalite atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamo spôsobenia príčiny na následok“, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Ak príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane, pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide a to o príčinu podstatnú.

18. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí konštatoval, že žalobca preukázal a uniesol dôkazné bremeno k vzniku škody v sume 9.804,51 eura. Odvolací súd tento záver súdu prvej inštancie považuje za predčasný, pretože súd prvej inštancie sa doposiaľ nevysporiadal s námietkou žalovaného a s jeho argumentáciou, že žalobca si vymáha uvedenú pohľadávku tak v exekučnom konaní, ako aj v konaní o náhradu škody a svoje rozhodnutie v tejto časti náležite neodôvodnil, čím ho robí nepreskúmateľným. Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom môže byť voči štátu uplatnený úspešne len vtedy, ak nemôže poškodený úspešne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je mu povinný plniť. Vznik škody bez ďalšieho nemožno spojovať s neukončeným exekučným konaním. Rozhodujúce je tu skutkové zistenie, že žalobca preukázateľne už nemôže voči svojmu dlžníkovi sa úspešne domáhať uspokojenia svojej pohľadávky.

19. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že bola splnená aj ďalšia podmienka pre priznanie náhrady škody a to príčinná súvislosť medzi vznikom škody nesprávnym úradným postupom povereného súdneho exekútora, ktorý nepostupoval pri dražbe nehnuteľností v súlade so zákonom a teda zmaril účel dražby, ktorej výsledkom malo byť speňaženie majetku povinného a uspokojenie jeho pohľadávky. V tomto smere odvolací súd podotýka, že z uznesenia Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 14Er/400/2015 vyplýva, že exekučný súd neschválil príklep udelený súdnym exekútorom, pretože na oddelenie príklepu a jeho schválenia neboli splnené zákonné podmienky. Príklep nebol schválený najmä z dôvodu, že nehnuteľnosti uvedené v dražobnej vyhláske boli dražené v celosti, pričom však exekúcia nemala byť vykonávaná predajom nehnuteľností v celosti, keďže povinná vlastnila len polovicu dražených nehnuteľností. Zo skutkového stavu ďalej vyplýva, že uvedené nehnuteľnosti boli zaťažené záložným právom v prospech Slovenskej sporiteľne, ktorá mala na nehnuteľnostiach záložné právo v poradí prednostné pred žalobcom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že ak by aj úspešnom priebehu dražby v rámci exekučného konania by bola pohľadávka žalobcu uspokojovaná až po uspokojení pohľadávky záložného veriteľa a po uspokojení trov exekúcie. Z tejto skutočnosti vyplýva, že v prípade, ak by bola dražba vykonaná zákonným spôsobom, t. j. predmetom dražby, by bola len polovica nehnuteľností, tak by aj najvyššie podanie bolo o 50% nižšie, čiže maximálne 9.000 - 10.000 eur. Je zrejmé, že táto suma by po uspokojení trov exekúcie nepostačovala ani na pokrytie pohľadávky prednostného veriteľa a preto sa súd prvej inštancie mal zaoberať tým, čo bolo primárnou príčinou žalobcom tvrdenej majetkovej škody, či nesprávny úradný postup súdneho exekútora, alebo nízka hodnota draženej nehnuteľnosti. Pri takto stanovenej cene nehnuteľnosti je odôvodnený záver, že ani v prípade správne vedenej exekúcie by žalobca nebol v exekučnom konaní uspokojený a preto nemožno konštatovať, že medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora existuje príčinná súvislosť. Odôvodnenie príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym právnym postupom

a vznikom škody zo strany súdu v rozsudku je absolútne nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko sa súd v odôvodnení nezaoberal dostatočne s preukázaním príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

20. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu v týchto častiach vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude odvolací súd viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie preto v ďalšom konaní bude postupovať vo vyššie naznačenom smere, opätovne vo veci rozhodne, pričom sa bude dôsledne zaoberať všetkými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu tak, ako bolo vyššie uvedené a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby v prípade podaného odvolania mohlo byť preskúmané odvolacím súdom. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).